

ת"פ 25342/07/15 - מדינת ישראל נגד נחמיה צבי ישראל בן ראובן (עציר),

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

21 דצמבר 2016

ת"פ 25342-07-15

בפני כב' השופט עמית כהן
המאשימה: מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז דרום

נגד
הנאשם: נחמיה צבי ישראל בן ראובן (עציר),
ע"י ב"כ עוה"ד מירי שיין

גזר דין

רקע

1. הנאשם, יליד 1983, הורשע, על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**החוק**").
2. הנאשם עצור מאז 7/7/15. הדיונים נדחו פעמים רבות לבקשת באת כוח הנאשם, הן לפני הכרעת הדין והן אחריה, בעיקר בשל רצונה של ההגנה לגבש חוות דעת פסיכיאטרית מטעמה.
3. בדיון שנערך ביום 28/6/16, בטרם מענה לכתב האישום, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, לפיו יוגש לבית המשפט כתב אישום מתוקן, הנאשם יודה בעובדות כתב האישום המתוקן ויורשע בעבירות המיוחסות לו. לעניין העונש סיכמו הצדדים כי המאשימה תגביל את עצמה בטיעוניה ל- 5 שנות מאסר וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה; יוטל מאסר מותנה, בהתאם לשיקול דעת בית המשפט; והצדדים יטענו באופן חופשי לקנס ופיצוי אשר יושתו על הנאשם.
4. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי ביום 7/7/15 בשעה 20:00 לערך, בסמוך למכולת, המצויה במרכז המסחרי בעיר ערד (להלן: "**המכולת**"), התגלע ויכוח בין הנאשם לבין מוכר במכולת (להלן: "**המוכר**"), על רקע רצונו של הנאשם לקבל זיכוי כספי בגין קופסת טבק שרכש קודם לכן; במהלך הוויכוח, קילל הנאשם את המוכר ודחף אותו קלות במצחו; עובר אורח, נ.מ. (להלן: "**המתלונן**") ששמע את הוויכוח בין השניים פנה אליהם במטרה להרגיעם ולמנוע הסלמה, זאת בין היתר על רקע הכשרתו ועיסוקו כקצין ביטחון ראשי באתר נופש; המתלונן והנאשם יצאו מהמכולת, עמדו בסמוך לפתח המכולת והמשיכו לשוחח ביניהם; תוך כדי השיחה, הכניס הנאשם את ידו לתיק צד שנשא עימו, שלף מתוכו סכין, ודקר את המתלונן בחזהו ובידו השמאלית; עוברי אורח שנכחו במקום, אחזו בנאשם והרחיקו אותו מהמתלונן; המתלונן פונה לבית החולים סורוקה בבאר-שבע, שם נמצא כי כתוצאה ממעשי הנאשם, נגרמו למתלונן חתך עמוק באורך של כ- 14 ס"מ מהכתף האחורית ועד הזרוע הדיסטלית ביד שמאל שכלל פגיעה בעור שומן, בווריד ובשריר, וחתך באורך 10 ס"מ בבית החזה השמאלי. המתלונן נזקק לתפרים רבים בזרוע ולאחיו באמצעות סיכות בחתך שבבית החזה.
5. הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע. ב"כ הנאשם ביקשה שיוגש סיכום של תקופת השהות

של הנאשם במב"ן, ולא ביקשה להפנות את הנאשם לשירות המבחן.

הראיות לעונש

6. **מטעם המאשימה** הוגש הרישום הפלילי של הנאשם [סומן ת/1], 4 תמונות של הזירה לאחר אירוע התקיפה ושל המתלונן מיד לאחר פציעתו [סומנו ת/2(1)-ת/2(4)], נשמעה עדותו של המתלונן, והוגשו חוות דעת פסיכיאטרית מטעם ד"ר אולג שומייקו, סגן הפסיכיאטר המחוזי, מיום 21/7/15 וחוות דעת משלימה, מיום 29/9/16 [סומנו ת/3 ות/4].

על פי גיליון הרישום הפלילי של הנאשם, ביום 24/1/10 נגזרו עליו בת"פ (שלום ב"ש) 2731/09, בגין הסגרת גבול פלילית וגניבה, קנס בסך ₪ 1,500 ועונשי מאסר מותנה, שלא יעבור עבירות רכוש. ב- 26/3/06 נקבע בת"פ (מחוזי ב"ש) כי הנאשם אינו מסוגל לעמוד לדין, בשל מחלת נפש, בעבירות של הצתה במטרה לפגוע בנכס המשמש את הציבור והצתה של מבנה במזיד. לנאשם רישומים מבית משפט לנוער, משנת 1998, אשר התיישנו.

עדות המתלונן: המתלונן העיד שמאז המקרה לא קל לו והוא בסוג של טראומה. הוא חזר לעבודה כמנהל אבטחה, אך פוטר לאחר חודש, מהתפקיד בו עבד במשך כ- 4 שנים; הוא מובטל מזה כמה חודשים, מצב שמאוד קשה לו; הוא עבר להתגורר עם משפחתו בחדרה, בין היתר בשל החשש שלו להסתובב באזור המרכז המסחרי בו אירעה התקיפה; המחשבה על כך שביתו יכלה להישאר ללא אב קשה עליו מאוד; המתלונן טען שהוא אינו מוציא את עצמו נקי במאת אחוזים מהסיטואציה, הייתה לו אפשרות לצאת מזה, היה מעדיף שכל הסיטואציה הייתה מסתיימת אחרת ("על כוס קפה" יחד עם הנאשם) והוא יודע שהנאשם מתחרט; המתלונן ביקש שבית המשפט יתחשב בחרטה של הנאשם, והוא היה רוצה שלא תהיה לו תרומה לתוספת עונש לנאשם.

בחוות דעתו הפסיכיאטרית של ד"ר שומייקו מיום 21/7/15, פירט הוא את תולדות חייו של הנאשם; כי הוא משתמש בחומרים פסיכו אקטיביים מסוגים רבים; הנאשם מוכר למערכת הפסיכיאטרית מעל 15 שנה, עבר 18 אשפוזים פסיכיאטריים ובמהלכם האבחנות היו שונות, כגון סכיזופרניה, הפרעה סכיזואפקטיבית, הפרעת אישיות, מצב דיכאוני והפרעות התנהגותיות על רקע שימוש לרעה בחומרים פסיכו אקטיביים שונים; בבדיקה פסיכיאטרית במיון טרם מעצרו, ד"ר גאון לא תיאר סימנים פסיכויים פעילים ולא התרשם שיש צורך באשפוז פסיכיאטרי דחוף; בבדיקה פסיכיאטרית נוספת במיון, כעבור 8 שעות, ד"ר גאוכמן, הגיעה למסקנה שלא מדובר בהחרפה פסיכוטית, וכך גם בבדיקה ב- 14/7/15 ע"י ד"ר גריסרו; כאשר תיאר לו הנאשם את האירוע, הוא אמר לו: "שתיתי בירה, לקחתי הרבה כדורים שמוכרים לי בלי מרשם". לסיכום תיאר ד"ר שומייקו שהנאשם אובחן כלוקה בהפרעות נפשיות שונות כמפורט לעיל, אך בבדיקתו לא נצפו סימנים פסיכויים או סימנים של הפרעה אפקטיבית מג'ורית; אין עדות כלשהי שהנאשם היה שרוי במצב פסיכוי בעת ביצוע העבירות.

בחוות דעת פסיכיאטרית משלימה, שנערכה על ידי ד"ר אולג שומייקו, מיום 29/9/16 (שנערכה בתגובה לחוות הדעת מטעם ד"ר פוקס, שהוגשה מטעם הנאשם), מתייחס ד"ר שומייקו לטענת ד"ר פוקס שלא ניתן לשלול לחלוטין השפעת מחלתו של הנאשם על התנהגותו, וסבור שלא ניתן לשלול לחלוטין השפעת שימוש בחומרים פסיכו אקטיביים על התנהגותו של הנאשם.

עדותו של ד"ר שומייקו: ד"ר שומייקו נחקר על חוות דעתו. הוא הסביר את אמירתו בחוות הדעת המשלימה שלא ניתן לשלול לחלוטין השפעת שימוש בחומרים פסיכו אקטיביים, על אמירתו של הנאשם שהוא צרך ביום האירוע בירה והרבה כדורים; על סמך הבדיקות שלו הוא סבור שבזמן האירוע לא היו לנאשם מחשבות שווא על רדיפה; אין הסבר לאירוע של

סימפטומים פסיכויטיים של מחלת נפש.

7. **מטעם הנאשם** הוגשו חוות דעת שנערכה על ידי ד"ר מנדל פוקס [סומנה נ/1] ואסופת מסמכים רפואיים [סומנה נ/2]. לבקשת הנאשם, הוגשו על ידי שירות בתי הסוהר, סיכומי אשפוז של הנאשם.

סיכום אשפוז של הנאשם במחלקה פסיכיאטרית סגורה, מ- 13/9/15 עד 1/11/15: סיבת האשפוז- התדרדרות במצבו הנפשי שהתבטאה באי שקט, תלונות על שמיעת קולות ומחשבות אבדניות, ניסיון לפגיעה עצמית. הביע מחשבות אובדניות; הכניס אבקת כביסה לעיניו, במטרה להתעוור; טוען ששומע קולות של מלאכים; ב- 13/10/15 התפרץ, הביע מחשבות שווא והוצאה נגדו הוראת אשפוז כפויה, ככל הנראה לא לקח את הטיפול התרופתי; ב- 1/11/15 דרש להשתחרר, ובהיעדר עילה להמשך אשפוז בכפייה, הוא שוחרר; בסיכום: מדובר בחולה סכיזופרניה כרוני, בעל קווי אישיות אנטיסוציאליים, משתמש בסמים, שוחרר כשהוא ברמיסיה תרופתית חלקית, התובנה שלו למחלה פורמלית וחלקית בלבד, לכן נוטה להפסיק את הטיפול על דעת עצמו.

סיכום מחלה של הנאשם במחלקה פסיכיאטרית סגורה, מ- 1/3/16 עד 13/6/16: חתום על ידי ד"ר גרינשפן. פורט כי הנאשם הופנה לאשפוז בעקבות ניסיון אובדני, לאחר שחתך את צווארו עם מכסה של קופסת שימורים; קיבל בכלא טיפול תרופתי, אך הפסיק על דעת עצמו; מצבו התדרדר; נשלח לאשפוז במצב פסיכויטי פעיל; הניסיון האובדני היה ברוטלי ונזקק לפינוי לבית חולים, לצורך תפירת החתכים בצוואר עם סיכות; לסיכום, פורט שהנאשם מאובחן כסובל ממחלה סכיזואפקטיבית; ברקע שימוש לרעה בסמים.

בחוות הדעת שהוגשה מטעם ד"ר מנדל פוקס פירט הוא את תולדות חייו של הנאשם; הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש כלוקה בסכיזופרניה ושימוש בסמים ואלכוהול, מזה כ- 16 שנה; הנאשם עבר מספר רב של אשפוזים עקב מצבים פסיכויטיים פעילים; בין האשפוזים נמצא במעקב פסיכיאטרי, נוטל תרופות נוגדי פסיכוזה בצורה לא סדירה; הנאשם אמר לו שהפסיק את הטיפול התרופתי לפני ביצוע המעשים המיוחסים לו בכתב האישום; הנאשם טוען שכאשר נמצא בהחרפה פסיכויטית עקב הפסקת טיפול, כפי שקרה לפני ובעת ביצוע המעשים המיוחסים לו, היו לו פחדים ש"אנשים רוצים להרוג אותי", ולכן הסתובב עם סכין; הנאשם טוען שדקר את המתלונן משום שהרגיש מאוים על ידו; הוא מצטער על מעשיו וחושב שאם היה ממשיך את הטיפול התרופתי המומלץ, לא היה מבצע את המעשה; אין עדות קלינית שהנאשם פעל בעת האירוע תחת מצב פסיכויטי פעיל, יחד עם זאת לא ניתן לשלול לחלוטין השפעת מחלתו הנפשית על התנהגותו במועד האירוע, כולל סף גירוי נמוך, התנהגות אימפולסיבית כתוצאה ממחלתו וגישה רדיפתית כלפי המתלונן וכתוצאה מכך קושי של הנאשם לשלוט על הדחפים האימפולסיביים.

עדותיו של ד"ר פוקס: ד"ר פוקס נחקר על חוות דעתו. הוא לא חולק שהנאשם לא היה במצב פסיכויטי פעיל בסמוך למעצרו; במחלות נפש אין החלמה, אלא הפוגה, רמיסיה; לכל חולה בסכיזופרניה יכול להיות גרעין מסוים של מחשבות, כמו חשדנות יתרה כלפי אנשים, הוא עלול להגיב בצורה פרנואידית, אבל לא ברמה של מחשבות שווא, הרגישות לתגובות אימפולסיביות או אחרות יכולות להיות שונות מאדם רגיל; הנאשם אמר שהוא הרגיש מאוים על ידי המתלונן, מאחר ובכתב האישום לא רשום שהמתלונן איים עליו, הוא חשב שיכול להיות שזה חלק מגישה רדיפתית, משהו שנשאר מהמצבים הפסיכויטיים, זאת השערה והוא לא בטוח; זה נכון שכל אדם במצב של וויכוח יכול להרגיש מאוים, לא רק מי שחולה; הוא לא קבע בחוות דעתו שיש קשר בין המחלה לאירוע, אלא שלא ניתן לשלול לחלוטין קשר כזה;

טענות הצדדים לעונש

8. טענות המאשימה לעונש

המאשימה הגישה טיעונים בכתב והשלימה טיעוניה בעל-פה.

לטענת המאשימה, הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה הם הגנה על שלום הציבור ובטחון, שלמות גופו וכבודו. הפגיעה בערכים המוגנים היא ברף העליון.

לשיטת המאשימה, יש לייחס משקל רב לעיקרון ההלימה. בית המשפט העליון נתן דעתו, פעמים רבות, לתופעת האלימות על גווניה, הפגיעה המשמעותית בחברה ובערכים המוגנים וכי כדי להילחם בנגע זה, יש להחמיר בענישה [ע"פ 3863/09, ע"פ 6999/09, 2597/08]. מקום האירוע, היעדר היכרות קודמת בין הנאשם למתלון, אופן התקיפה, והעובדה שהנאשם חבל במתלון פעמיים באמצעות סכין, מלמדים על חומרת מעשיו של הנאשם.

בית המשפט העליון קבע כי בפסיקה תימצא קשר רחבה של ענישה בעבירות אלימות ועל הצורך בענישה משמעותית שתהווה גמול הולם [ע"פ 7360/13, ע"פ 327/05]. המאשימה מבקשת ללמוד על חומרת הענישה מגזרי דין שונים אליהם הפנתה [ע"פ 4631/13, ע"פ 5089/12, ע"פ 4145/12].

המאשימה פירטה את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, והנסיבות שלא קשורות בביצוע העבירה, ובין השאר שיקולי הרתעת הרבים [ע"פ 8678/12, ע"פ 4872/95]. המאשימה הפנתה לע"פ 8641/12, וטענה כי נאשם הנוהג כפי שנהג הנאשם, אין מקום לזכותו במידת הרחמים, אלא יש להענישו באופן הולם ולשלחו אל מאחורי סורג ובריאח לתקופה משמעותית.

בטיעוניה בעל פה, לאחר חקירת המומחים, טענה המאשימה שאין מחלוקת בדבר היותו של הנאשם חולה, כנסיבה אישית שלו, לפי סעיף 40'א לחוק, אך לא מתקיימות נסיבות הקשורות לביצוע העבירה, כקבוע בסעיפים קטנים (6), (7) ו-(9) לסעיף 40'א לחוק, ועל כן אין לקבוע מתחם עונש מקל; אין ראייה לכך שהמחלה השפיעה באיזה אופן על המעשה של הנאשם. בחוות דעתו של ד"ר פוקס יש טענה כללית בקשר לכל אדם שסובל ממחלת נפש, ונמצא ברמיסה ומבצע עבירה פלילית; כדי שהמחלה תהיה נסיבה שמצדיקה הקלה בעונש, צריכה להיות אינדיקציה לכך שבמקרה הספציפי השפיעה המחלה על הנאשם כמפורט בסעיף 40'א לחוק, ואין אינדיקציה לכך בתיק.

המאשימה עתרה להשית על הנאשם עונש של 5 שנות מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס ופיצוי הולם למתלון. לטענתה, העונש המבוקש לוקח בחשבון את כל נסיבותיו של הנאשם.

9. טענות הנאשם לעונש

הנאשם הודה בכתב אישום שתוקן בצורה משמעותית לעומת כתב האישום המקורי. בעת ביצוע המעשה, הנאשם היה נשוי ללא ילדים והתגורר בדור מוגן מטעם משרד הבריאות לאור ההכרה במחלתו הנפשית.

בנסיבות המיוחסות לנאשם לא היה תכנון מוקדם לתקיפה, ואף יתכן כי ככל שהמתלון לא היה מתערב בוויכוח שהתנהל בין הנאשם למוכר במכולת, האירוע היה נגמר אחרת. גם אם המתלון בעל ניסיון והכשרה בתחום הביטחון, הוא לא אמור להתערב בכל ויכוח, לשם כך יש כוחות סיור המכירים את הנפשות הפועלות באזור, וייתכן ששוטר שהיה מוזעק לאירוע ומכיר את "הגולגולת הדקה" של הנאשם, יכול היה לטפל באירוע אחרת. המתלון עצמו העיד שהוא יכול היה

לפעול אחרת משפועל.

קיומו של עבר רפואי נפשי אצל הנאשם אינו שנוי במחלוקת, ויחד עם זאת ארבעה רופאים שבדקו את הנאשם, מיד לאחר האירוע לא שאלו אותו אם הוא מקבל טיפול תרופתי. כך שבאופן כללי לא ניתן לטעון שלא הייתה כל השפעה למחלתו ולרקע הנפשי של הנאשם על ביצוע העבירה. לאור זאת, מבוקש לאמץ את חוות דעתו של ד"ר פוקס לפיה היו נסיבות שהשפיעו על יכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה בניגוד לאדם מן הישוב ללא רקע נפשי כמותו ולהוביל לרף ענישתי נמוך יותר, כפי שנקבע בע"פ 6099/15 וע"פ 7887/12, ולקבוע כי מתחם העונש ההולם בנסיבות העניין הינו בין 6 חודשי עבודות שירות לבין 8 עד 18 חודשי מאסר בפועל.

גם מעדות המתלונן, טוענת ב"כ הנאשם, ניתן לראות שלא מדובר בפציעה שהותירה בו אותותיה. מדובר במתלונן שהוכר כהלום קרב, בעל נסיבות מיוחדות כמו הגירושין שחוזה וסיבות נוספות עליהן העיד בפני בית המשפט שיש בהן כדי להשפיע על מצבו הנפשי. יש לתת משקל ממשי לבקשתו של המתלונן להתחשב בחרטה העמוקה שהביע הנאשם ואת בקשתו שלא להוסיף תרומה לעונש.

המדובר באדם חולה, כפי שעולה מאסופת המסמכים שהוגשה [נ/2], ההתמודדות עם אסירים אחרים והטיפולים הרפואיים שהוא נדרש לקבל יקשו עליו יותר מכל אדם אחר המצוי מאחורי סורג ובריה ובית המשפט צריך לשקול זאת בצורה ממשית. הנאשם ניסה מספר פעמים לשים קץ לחיו, ואף במעצר הנוכחי הוא חתך את עצמו בצוואר עם קופסת שימורים.

מבלי להקל בחומרת העבירות, טענה ב"כ הנאשם כי העונש צריך להיות תפור לחליפת הנסיבות שלו. למרות מצבו, הנאשם הינו העוגן להוריו ובתקופת המעצר עברה עליו בבדידות רבה. בתקופה בה היה במב"ן הוריו לא יכלו לבקר בשל גילם המתקדם, והטיפולים האונקולוגיים שעובר אביו, כך שנחסכו ממנו פריבילגיות שניתנו לאדם אחר. הנאשם לקח אחריות מלאה למעשיו והביע חרטה, וכפי שקבע בית המשפט העליון בע"פ 2163/05 יש להקל בעונשו.

לחילופין, הוסיפה ב"כ הנאשם וטענה, כי גם אם אותן נסיבות קשות של הנאשם לא ילקחו בחשבון לצורך קביעת המתחם, המאשימה הסכימה לכך שלכל הפחות יש להביא בחשבון מתחם העונש שיקבע לקולא. ימי המעצר שריצה הנאשם עד כה (17.5 חודשים) הינם תקופה ההולמת את נסיבות ביצוע העבירה, את נסיבותיו האישיות ואף תואמת את מדיניות הענישה כפי שהוצגה בפני בית המשפט.

ב"כ הנאשם הפנתה לאסופת פסיקה רחבה מאוד, התומכת, לטענתה, במתחם המוצע על ידה.

10. דבר הנאשם

הנאשם, במסגרת המילה האחרונה, אמר: "אני מתחרט על מה שעשיתי. עשיתי דבר חמור מאוד ואני מתחרט. סבלתי המון המון, עברתי כמו עשר שנים במעצר. אני לא יחזור לעשות את הדברים האלה יותר, אני אעשה הכל לשמור על עצמי ועל הסביבה שלי. אם אני אשב עוד במעצר, זה יהיה סוף החיים שלי. אני רוצה לחזור הביתה לאשתי ולמשפחה. אני מצטער על מה שעשיתי".

דין

11. הנאשם הודה בביצוע עבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, בכך שתקף את המתלונן, עובר אורח, שניסה להפסיק ויכוח בינו לבין אדם אחר, מבלי שקיימת היכרות מוקדמת בינו לבין המתלונן, ולא קדמה לתקיפה התגרות כלשהי מצד המתלונן. תופעת "הסכינאות", בה מוצאים אנשים פתרון לסכסוכים באמצעות שימוש בנשק קר,

ובכך גורמים נזקים כבדים לאחרים, היא תופעה שיש למגר ולחזק את ההרתעה.

מתחם העונש ההולם

12. הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם הם ביטחון ושלום הציבור, ושלמות גופו וכבודו של האדם. מידת הפגיעה בערכים אלה היא גבוהה, בשל חומרת התקיפה והעובדה שהעבירות בוצעו בעובר אורח שלא היה צד לזיכוכ שהתגלע בין הנאשם לעובד המכולת, ומבלי שקדמה לכך התגרות כלשהי מצד המתלונן.

מדיניות הענישה

13. הנאשם הורשע לאחר שהודה, בעבירה של גרימת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. העבירה בוצעה בעובר אורח שניסה למנוע מזיכוכ שהתגלע בין הנאשם לבין מוכר בחנות המכולת להסלים. יש צורך בענישה משמעותית, על מנת להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני שימוש בנשק קר לפתרון סכסוכים.

ראו, לדוגמה, ע"פ 3863/09 מדינת ישראל נ' חסן (מיום 10/11/09):

"קיים אינטרס ציבורי מובהק וחד משמעי בהרתעת היחיד והרתעת הרבים מפני נקיטה בדרך של כוח ואלימות ליישוב מחלוקות וסכסוכים תוך שימוש בנשק קר. המסר שצריך לצאת מבית משפט זה הוא שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עם שימוש בסכין לשם פתרון מחלוקות וסכסוכים. יש לשוב ולהדגיש כי זכותו של כל אדם לחיים ושלמות הגוף היא זכות יסוד מקודשת ואין להתיר לאיש לפגוע בזכות זו. יש להלחם באלימות שפשטה בחברה הישראלית על כל צורותיה וגווניה, אם בתוך המשפחה ואם מחוצה לה, אם בקרב בני נוער ואם בקרב מבוגרים. זהו נגע רע שיש לבערו מן היסוד. לפיכך, שעה שנגע האלימות והפרת החוק פושה בחברתנו מן הראוי שידע כל איש ותדע כל אישה כי אם יבחרו בדרך האלימות ייטו בתי המשפט להשית עליהם עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח."

ראו גם, ע"פ 6971/13 אושר עמרן נ' מד"י (מיום 23/9/14):

"כבר נלאינו מלחזור ולהתריע על התופעה, אשר הולכת ומתרחבת בעיקר בקרב צעירים, של יישוב מחלוקות וסכסוכים, בדרך כלל בעניינים של מה בכך, תוך שימוש בנשק קר או חם. זוהי תופעה שחברה מתוקנת אינה יכולה להשלים עמה, והדרך להתמודד, עם תופעה זו, שפשטה בחברה בישראל לכל גווניה וצורותיה, הינה באמצעות ענישה קשה ומרתיעה..." (ר' גם ע"פ 1552/08 פרטוש נ' מדינת ישראל, מיום 29/10/08, פורסם בנבו).

הפסיקה הנוהגת

14. קשת הענישה בעבירות אלימות, תוך שימוש בנשק קר, היא רחבה וניתן למצוא גזרי דין מקלים ומחמירים [ע"פ 5153/03 פלוני נ' מדינת ישראל, 13/1/14]. אולם, בדרך כלל, הפסיקה הנוהגת בעבירות בהן הורשע הנאשם, בנסיבות דומות, מלמדת על מאסר משמעותי בפועל:

· ע"פ 935/14 איגור אוסטרוביץ נ' מדינת ישראל (30.11.2014): המערער, הורשע על פי הודאתו, בעבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק. המערער תקף את המתלונן בסכין מטבח וגרם לו לחתכים

ביד ובכתף שמאל, כאשר ברח המתלון, דקר אותו המערער שוב, דקירה עמוקה בשכם. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה של 3.5 עד 5 שנות מאסר, וגזר על המערער 50 חודשי מאסר. ערעור לבית המשפט העליון נדחה.

· ע"פ 5153/03 פלוני נ' מדינת ישראל (13/1/14): אירוע תקיפה בצוותא שהתבצע באמצעות מקלות ואת חפירה. הנאשם העיקרי שביצע את התקיפה באת החפירה הורשע על פי הודאתו בעבירות לפי סעיף 333 בנסיבות סעיפים 335(א)+(1) ו-29 לחוק. כתוצאה מהתקיפה הנפגע איבד את הכרתו ונגרמו לו שברים רבים. בית המשפט המחוזי קבע שהמתחם הוא בין 2 ל-4 שנות מאסר, והטיל על הנאשם עונש מאסר של 3 שנים. ערעור שהוגש לבית המשפט העליון נדחה, אך נקבע שמדובר בעונש חמור בנסיבותיו של המערער.

· ת"פ (מחוזי חיפה) 20828-06-15 מדינת ישראל נ' בניטה (19/5/16): הנאשם הורשע, על פי הודאתו, בעבירות לפי סעיפים 333 ו-335 לחוק, ועבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק. הנאשם הכה את המתלון בפטיש בראשו, דבר שגרם לו לשבר ולחתך מדמם באורך 5 ס"מ. בית המשפט המחוזי קבע מתחם של 18 עד 48 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 24 חודשי מאסר.

· ע"פ 5200/16 חליל כבוב נ' מדינת ישראל (03.11.2016): המערער הורשע בעבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)+(1) לחוק. בין המערער למתלון קיימת היכרות קודמת, ונתגלע ביניהם סכסוך. המערער תקף את המתלון באמצעות סכין מטבח בצווארו. למתלון נגרם חתך רחב בצווארו. בית המשפט המחוזי קבע שהמתחם ההולם הוא 20 עד 48 חודשים, וגזר על המערער עונש מאסר של 24 חודשים. ערעור לבית המשפט העליון נדחה.

· ע"פ 2028/15 אכרם ג'וליס נ' מדינת ישראל (11.05.2016): המערער הורשע בעבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)+(1) לחוק. המערער תקף את המתלון, אשר איים על בת משפחתו, ביחד עם אחר. המערער חתך את צווארו של המתלון באמצעות סכין וגרם לו חתך בצווארו באורך של 15 ס"מ. בית המשפט המחוזי קבע שמתחם הענישה ההולם הוא 16 עד 48 חודשי מאסר, וגזר על המערער 24 חודשי מאסר. ערעור לבית המשפט העליון נדחה.

· ת"פ (מרכז) 16664-09-14 מדינת ישראל נ' מולאלין אבטה (24.09.2015): הנאשם הורשע בעבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)+(1) ולפי סעיף 186(א) לחוק. התגלע ויכוח בין המתלון וחבריו לחברו של הנאשם במועדון, הנאשם וחבריו המתינו ליציאת המתלון וחבריו מהמועדון, כשיצאו התפתחה קטטה. הנאשם הוציא סכין מבגדיו ודקר את המתלון בבטנו. כתוצאה מהדקירה נגרמו למתלון פצע דקירה בבטן השמאלית התחתונה, דימום בחלל הבטן, הוא נותח ואושפז בבית החולים. בית המשפט המחוזי קבע שמתחם העונש ההולם הוא 15 עד 48 חודשים, וגזר על הנאשם 24 חודשי מאסר.

· ת"פ (ב"ש) 16606-05-15 מדינת ישראל נ' ולדימיר לזרב (18.01.2016): הנאשם הורשע בעבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)+(1) לחוק. בין הנאשם למתלון התפתח עימות מילולי, במהלכו דקר הנאשם את המתלון בבטנו, באמצעות סכין. למתלון נגרם פצע דקירה בבטן ימין באורך 10 ס"מ, וחלק מהמעי הדק יצא החוצה. כן נגרם למתלון פצע דקירה שטחי באורך 6 ס"מ באמה ימנית. בית המשפט המחוזי קבע שהמתחם ההולם הוא 22 עד 36 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 24 חודשי מאסר.

· ע"פ 6484/14 וליד תלחמי נ' מדינת ישראל (06.12.2015): המערער הורשע בעבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)+(1) לחוק. המערער הורשע כי הטיח מוט מתכתי לעבר ראשו של המתלון, אשר הגן על ראשו וכתוצאה מכך נחבל בידו השמאלית. בית המשפט המחוזי קבע שהמתחם ההולם הוא 15 עד 48 חודשי מאסר, וגזר על המערער 21 חודשי מאסר. ערעור לבית המשפט העליון נדחה.

ע"פ 759/16 תאמר ג' בארין נ' מדינת ישראל (13.06.2016): המערער הורשע, בעבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק. המערער הכה את המתלונן בפניו באמצעות חפץ קשה- מפתח שוודי, דבר שגרם למתלונן שבר באף. בית המשפט המחוזי קבע שהמתחם ההולם הוא 18 עד 36 חודשי מאסר, וגזר על הנאשם 18 חודשי מאסר. ערעור לבית המשפט העליון נדחה.

15. ב"כ הנאשם סבורה שיש לקבוע מתחם ענישה מקל, בשל נסיבות הקשורות לביצוע עבירה, הנובעות ממחלתו הנפשית של הנאשם. לטענת ב"כ הנאשם, יש להתבסס על חוות דעתו של ד"ר פוקס ולקבוע שהייתה השפעה של מצבו הנפשי, על תגובתו ועל מעשיו. עוד מבקשת ב"כ הנאשם לקבל את דברי הנאשם לד"ר פוקס שהוא הפסיק לקחת את הטיפול התרופתי שלו לפני האירוע. ב"כ הנאשם מפנה לכך שהפסיכיאטרים שבדקו את הנאשם בסמוך לאירוע, לא בדקו ולא שאלו את הנאשם אם הוא לקח את הטיפול התרופתי שלו לפני האירוע. לכן סבורה ב"כ הנאשם שיש לקבוע מתחם ענישה מקל בשל הנסיבות המפורטות בסעיפים קטנים (6), (7) ו- (9) לסעיף 40ט(א) לחוק, בשל "גרעין רדיפתי", ובשל הנסיבות המפורטות בסעיף 40ט(א)(5), משום שהנסיבות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירה הן תחושת המאוימות והפחד שאחזה בו.

16. אני סבור שיש לדחות את טענת ב"כ הנאשם שקיימות נסיבות מקלות, המצדיקות הקלה במתחם העונש, בהתאם לסעיף 40ט(א) לחוק.

סעיף 40(ג) קובע כי נסיבות מקלות הקשורות בביצוע העבירה, יש להוכיח במאזן ההסתברויות האזרחי:

"(ג) בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מחמירה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה מעבר לספק סביר; בית המשפט יקבע כי התקיימה נסיבה מקילה הקשורה בביצוע העבירה אם היא הוכחה ברמת ההוכחה הנדרשת במשפט אזרחי."

אין די בחוות דעתו של ד"ר פוקס כדי להרים את הנטל המוטל על כתפי הנאשם. ד"ר פוקס אינו טוען שמעשה הנאשם הושפע ממחלתו, אלא כי לא ניתן לשלול לחלוטין השפעה כזו. מדובר בספקולציה אשר אינה קשורה לנאשם ואין די בה כדי לעמוד במאזן ההסתברויות.

מלבד הטענה הכללית שכל חולה נפש עלול להיות מושפע מהמחלה, מסתמך ד"ר פוקס על דבריו של הנאשם, שנאמרו לו זמן רב אחרי האירוע, כאילו הפסיק את הטיפול התרופתי סמוך לאירוע. הטענה שהנאשם הפסיק את הטיפול הרפואי לא הוכחה ברמה הדרושה בהתאם להוראות סעיף 40(ג) לחוק. אם רצה הנאשם להוכיח שהפסיק ליטול תרופות סמוך למועד האירוע, היה עליו להעיד במסגרת הראיות לעונש, ולא ניתן לסמוך על עדותו של ד"ר פוקס על דברים שהנאשם אמר לו. יש להסיק מהעובדה שהנאשם בחר שלא להעיד במסגרת הראיות לעונש, שאם היה מעיד, היה מסתבר שלא הפסיק את הטיפול התרופתי [ראו, לדוגמה: ע"פ 3873/08 שמעון אטיאס נ' מדינת ישראל, 06.09.2010].

אעיר שגם אם הטענה שהנאשם הפסיק את הטיפול התרופתי לפני האירוע הייתה מוכחת, לא נראה שיש בה כדי להקל על הנאשם, אשר מיוזמתו החליט להפסיק טיפול תרופתי, תוך שהוא יודע את השפעת הדבר עליו (ראו דבריו לד"ר פוקס, כפי שפורטו לעיל).

לעניין טענת ב"כ הנאשם שהתובע הרגיש מאוים- גם עובדה זו לא הוכחה במסגרת הראיות לעונש, אך יותר מכך, יש צדק רב בטענת ב"כ המאשימה שכל אדם עלול להרגיש מאוים בזמן עימות מילולי, אך אין בדבר כדי להצדיק נקיטת אלימות קיצונית כפי שנקט הנאשם.

אין מחלוקת בין הצדדים שבמועד האירוע לא היה הנאשם מצוי במצב פסיכוטי. על כן, בהיעדר ראיה כלשהי להשפעת

מחלתו של הנאשם על המעשה, אני דוחה את הטענה שיש לקבוע מתחם ענישה מקל.

17. לאחר ששקלתי את הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בהם, מדיניות הענישה הנהוגה, הנזק שנגרם למתלונן בפועל והנזק המשמעותי יותר שעלול היה להיגרם לו, אני סבור שמתחם הענישה ההולם הוא 20 עד 48 חודשי מאסר.

העונש המתאים לנאשם

18. במקרה זה אין נסיבות המצדיקות חריגה לקולא או לחומרה ממתחם העונש.

19. **חלופת הזמן מביצוע העבירה:** אמנם מאז מועד ביצוע העבירה חלף זמן לא קצר, אך אינני סבור שנכון להתחשב בכך לקולא בקביעת עונשו של הנאשם, משום שכתב האישום הוגש סמוך למועד ביצוע העבירה, והעיכוב בניהול התיק היה כתוצאה מבקשות חוזרות ונשנות של הנאשם לדחות דיונים, על מנת למצות את הניסיונות לקבל חוות דעת פסיכיאטרית.

20. **עבור הפלילי של הנאשם:** למרות שלנאשם עבר פלילי, אינני סבור שיש לתת לכך משקל משמעותי, משום שמדובר בעבר פלילי יחסית ישן, משנת 2010, בעבירות רכוש.

21. **הפגיעה של העונש בנאשם:** אמנם, לא מצאתי שיש במחלתו של הנאשם כדי להקל במתחם העונש, אולם אני סבור שיש להתחשב במחלתו של הנאשם בגזירת העונש, כפי הוראות סעיף 40(א1) לחוק, ולכך מסכימה גם המאשימה. מדובר בנאשם החולה במחלת נפש קשה- סכיזופרניה, והסובל ממצבים של דיכאון. במשך תקופה של כ- 15 שנה עבר הנאשם 18 אשפוזים פסיכיאטריים וניסה מספר פעמים להתאבד, כולל שני ניסיונות אבדניים במהלך מעצרו, אשר הביאו לתקופת אשפוז לא קצרה במב"ן, כולל אשפוז בכפיה. אין ספק שהפגיעה של העונש בנאשם, עקב מצבו הנפשי, תהיה קשה.

22. נוכח האמור, התחשבתי **לקולא**, במחלתו של הנאשם, בכך שנטל אחריות על מעשיו והודה, בטרם מתן מענה, חרטתו ובמידה מסוימת, את בקשתו של המתלונן שלא להחמיר עם הנאשם.

23. בשקלול הנסיבות, הגעתי לכלל מסקנה שיש להשית על הנאשם עונש של 24 חודשי מאסר בפועל.

גזירת העונש

24. אשר על כן, הנני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 24 חודשים בניכוי ימי מעצרו.

ב. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון.

ד. בנסיבות העניין אני נמנע מהטלת קנס.

ה. הנאשם ישלם למתלונן, עד תביעה 7, פיצוי בסכום של 10,000 ₪, אשר יופקד על ידי הנאשם בקופת בית המשפט עבור המתלונן, תוך 8 חודשים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א כסלו
תשע"ז, 21 דצמבר
2016, במעמד הצדדים.

עמית כהן, שופט